

Aan: De Staatssecretaris voor Koninkrijksrelaties en Digitalisering
De voorzitter van de Tweede Kamercommissie Digitale Zaken,
Datum: 18 januari 2024
Onderwerp: Wettelijk verbod op online tracking

Geachte Staatssecretaris, geachte voorzitter,

Op 31 oktober 2023 is de petitie 'Bescherm Nederlandse burgers tegen online volgen en bespieden' gepubliceerd.¹ Hierin constateren Nederlandse internetgebruikers dat de inzet van tracking-technologie resulteert in verregaande surveillance, polarisatie en manipulatie van de online omgeving. Verschillende kernwaarden van onze democratie komen daardoor onder druk te staan.

De ondertekenaars van de petitie verzoeken de nieuwe leden van de Tweede Kamer en het nieuw te vormen kabinet om zich zowel nationaal als op Europees niveau in te zetten voor een algeheel wettelijk verbod op het toepassen van tracking technologie op Nederlandse internetgebruikers. Partijen in het nieuw te vormen kabinet zouden de invoering van dit verbod moeten opnemen in het regeerakkoord en zich hard moeten maken om hiervoor passende wetgeving te maken en deze te handhaven. Tevens zou het te vormen kabinet zich in Brussel moeten inzetten op een algeheel Europees verbod op tracking technologie.

De petitie is op 18 januari 2024 door 1248 personen ondertekend en wordt ondersteund door de volgende organisaties:

Bits of Freedom
Burgerrechtenvereniging Vrijbit
De Datavakbond
Freedom Internet
Free Press Unlimited
Internet Society Nederland
Platform Burgerrechten
Privacy First
The Privacy Collective
Tracking-Free Ads Coalition
Waag Futurelab

De volledige tekst van de petitie vindt u in de bijlage bij deze brief. Hierbij verzoeken wij u om deze brief en de petitie te agenderen voor de Procedurevergadering van de Tweede Kamercommissie Digitale Zaken op 24 januari 2024.

Hoogachtend,

Anton Ekker, bestuurslid Stichting The Privacy Collective

¹ Zie <https://petities.nl/petitions/bescherm-nederlandse-burgers-tegen-online-volgen-en-bespieden> en <https://theprivacycollective.nl/petitie-bescherm-nederlandse-burgers-tegen-online-tracking/>

Aangeboden namens Nederlandse internetgebruikers aan politieke partijen die deelnemen aan de Tweede Kamerverkiezingen van november 2023

Bescherm Nederlandse burgers tegen online tracking

Techbedrijven maken miljardenwinsten door dagelijks massaal onze privacyrechten te schenden. Met tracking technologie verzamelen ze enorme hoeveelheden persoonsgegevens van internetgebruikers. Deze gegevens worden gebundeld en verkocht aan partijen die erop uit zijn ons om uiteenlopende redenen te beïnvloeden. Dit alles vindt achter onze rug om plaats, zonder geldige toestemming en daarmee in strijd met de AVG. Dit verdienmodel creëert aanzienlijke maatschappelijk risico's, zoals:

Massasurveillance en uitholling privacy; de talloze gegevens die techbedrijven over internetgebruikers verzamelen, geven een diep indringend beeld van ieders interesses, overtuigingen en persoonlijke leven. Achter de schermen wordt een enorme hoeveelheid intieme informatie verzameld die op tal van manieren kan worden misbruikt.

Discriminatie; de profielen die techbedrijven over internetgebruikers aanleggen, delen mensen in op basis van ras, gender en tal van andere kenmerken. Discriminerende praktijken die op elke andere plek in de samenleving onacceptabel zouden zijn, zijn bij deze partijen aan de orde van de dag.

Polarisatie en manipulatie; deze profielen bepalen in sterke mate welke informatie je krijgt te zien op websites en online platformen. Dit wordt achter de schermen besloten door partijen die ons om uiteenlopende redenen proberen te beïnvloeden. Dat kunnen adverteerders zijn die een product willen verkopen, platformen op jacht naar clicks en schermtijd, maar evengoed partijen die erop uit zijn om iemands mening in een bepaalde richting te sturen. Als lezer kun je slechts gissen waarom je bepaalde informatie wel of niet krijgt voorgeschoteld.

Voor een goed werkende democratie is het van groot belang dat burgers op een geïnformeerde wijze hun mening kunnen vormen. De schimmige manier waarop techbedrijven burgers volgen, profileren en hun gedrag en gedachten proberen te beïnvloeden, maakt de online omgeving tot een speelbal van partijen die onze aandacht per opbod kunnen kopen.

Europese regels schieten tekort, leiderschap vereist

De onlangs van kracht geworden Europese Digital Services Act (DSA) is een belangrijke eerste stap om deze praktijken aan banden te leggen, maar gaat nog niet ver genoeg. Zo verbiedt de DSA slechts het gebruik van gevoelige gegevens zoals ras, politieke overtuiging en gezondheid bij het online profileren van burgers. Privacy-organisaties geven aan dat dit niet effectief zal zijn. De algoritmen die techbedrijven gebruiken, omzeilen dit verbod door vergelijkbare gegevens (proxies) te verzamelen die ons indirect in dezelfde discriminerende hokjes plaatsen.

De enige manier om een eind te maken aan deze praktijken is door een algemeen verbod op het gebruik van tracking technologie, die de kern vormt van dit illegale verdienmodel. Nu de EU hier niet volledig in is geslaagd, ligt de bal bij de Nederlandse politiek. Die is nu aan zet om door te gaan waar Brussel is gestopt en haar burgers te beschermen tegen de surveillance, polarisatie en manipulatie van de online omgeving.

Door de inzet van tracking technologie op Nederlandse internetgebruikers te verbieden, kunnen de schadelijke gevolgen worden ingeperkt en kan Nederland een gidsland worden in het optreden tegen partijen die onze online privacy schenden. De opgedane kennis en ervaring kunnen tevens de opmaat vormen naar toekomstige Europese wetgeving die de tekortkomingen van de DSA oplost.

Oproep

Ondertekenaars roepen politieke partijen in Nederland op tot het invoeren van een wettelijk verbod op het toepassen van tracking technologie op Nederlandse internetgebruikers. Partijen in het nieuw te vormen kabinet zouden de invoering van dit verbod moeten opnemen in het regeerakkoord en zich hard moeten maken om hiervoor passende wetgeving te maken en deze te handhaven. Tevens zou het te vormen kabinet zich in Brussel moeten inzetten op een algeheel Europees verbod op tracking technologie.